

ZINĀTNES DZĪVES HRONIKA

Aprīlis

4. aprīlī Valsts prezidents Egils Levits un Ordeņu kapituls atbilstoši Valsts apbalvojumu likuma 11. pantam par sevišķiem nopelniem Latvijas valsts labā nolēma apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeni un iecelt par Triju Zvaigžņu ordeņa komandieri Latvijas Universitātes (LU) Juridiskās fakultātes profesori, bijušo Satversmes tiesas priekšsēdētāju, Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) korespondētājlocekli *Dr. iur.* Sanitu Osipovu.

5. aprīlī LZA korespondētājlocekli *Dr. habil. philol.* Dainai Nitiņai — 80.

7. aprīlī LZA pavasara pilnsapulcē sveica LZA vārdbalvu un jauno zinātnieku balvu laureātus, kā arī LZA Senāta pateicības rakstu ieguvējus.

Dr. sc. soc. Inta Mieriņa saņēma Tālvaiļa Vilciņa balvu socioloģijā, LZA korespondētājloceklis *Dr. rer. pol.* Arnis Sauka saņēma Kārļa Ulmaņa balvu tautsaimniecībā, *Dr. iur.* Jānis Pleps saņēma Dītriha Andreja Lēbera balvu tiesību zinātnē.

Senāta pateicības rakstus saņēma LZA goda loceklis Vitolds Mašnovskis par kultūras mantojuma saglabāšanai veltītā enciklopēdiskā izdevuma “Muižas Latvijā” IV sējuma sagatavošanu un dizaina aģentūras *DUE* vadītāja Inta Bērente-Strenga par kultūras mantojuma saglabāšanai veltītā enciklopēdiskā izdevuma “Muižas Latvijā” IV sējuma izdošanu.

9. aprīlī LZA korespondētājlocekli *Dr. med.* Gunai Laganovskai — 60.

11. aprīlī LZA Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļa (LMZN) sveica Pārti-

kas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR” direktoru, akadēmiķi, profesoru *Dr. med. vet.* Aivaru Bērziņu un Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) struktūrvienības “Zemkopības institūts” vadošo pētnieku, valsts emeritēto zinātnieku *Dr. agr.* Aldi Jansonu ar augstākā Latvijas valsts apbalvojuma — Atzinības krusta — saņemšanu.

13. aprīlī Humanitāro un sociālo zinātņu nodaļas (HSZN) priekšsēdētājs *Dr. hist.* Guntis Zemītis kopā ar zinātnisko sekretāri *Mg. iur.* Veru Hohlovu apmeklēja Raiņa un Aspazijas māju, kur notika literatūrzinātnieces, LZA goda doktores *Dr. h. c. philol.* Gundegas Grīnumas priekšlasījums “Čīrihe, 1893. Jāņa Pliekšāna [ne]satikšanās ar māsu Doru un cita satikšanās, kura izmaiņa viņa dzīvi”. Šis priekšlasījums aizsāka ciklu “Čīrihe Aspazijas un Raiņa paralēlajos dzīvesstāstos”.

Gundega Grīnuma dedzīgi dalījās ar pētījumos iegūto informāciju, liecībām un atklājumiem, klausītājus pārņēma viņas aizrautīgais stāstījums. Uztveri par tā laika notikumiem paspilgtināja ilustrācijas ar Latvijas un Šveices arhīvos un muzejos, kā arī lauka pētījumos iegūtiem unikāliem dokumentiem un fotomateriāliem.

14. aprīlī notika *L'Oréal*, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas un LZA Latvijas stipendiju “Sievietēm zinātnē” Latvijas ekspertu komisijas sēde, kurā piedalījās pieci LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas (FTZN) locekļi un zinātniskā sekretāre.

17. aprīlī LZA ārzemju loceklim *Dr. phil.* Jurim Dreifeldam — 80.

19. aprīlī notika LZA Senāta sēde, kurā Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta direktora vietnieks zinātnes jomā Jānis Paiders iepazīstināja ar valsts augstskolu stratēģiskās specializācijas noteikšanas metodoloģiju, virzību un rezultātiem. Senāts apstiprināja vakances LZA 2022. gada rudens vēlēšanām un Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas 16. marta lēmumu par LZA goda doktora grādu (*Dr. h. c. sc. ing.*) piešķiršanu AS Latvenego Izpētes un attīstības direktoram, Pasaules Enerģijas padomes Latvijas Nacionālās komitejas (LNK) viceprezidentam *Dr. oec.* Mārim Balodim.

HSZN priekšsēdētājs Guntis Zemītis un zinātniskā sekretāre Vera Hohlova tika ielūgti uz Rīgas arhibīskapa Zbigņeva Stankeviča grāmatas “*Quo vadis, Rietumu pasaule?*” atklāšanu. Atklāšana notika Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Ziedoņa zālē. Atklāšanu iesāka tās autors — LZA goda loceklis Zbigņevs Stankevičs, kurš dalījās ar grāmatas tapšanas ideju un procesu. Atklāšanā ziņoja arī grāmatas ievadvārdu autors LZA prezidents *Dr. chem.* Ivars Kalviņš, ievadesejas autore LZA īstenā locekle *Dr. habil. phil.* Maija Kūle, anotācijas autors LZA viceprezidents *Dr. habil. art.* Ojārs Spārītis, kā arī anotācijas autore LZA īstenā locekle *Dr. oec.* Raita Karnīte.

20. aprīlī notika tradicionāla LZA FTZN eksakto jeb *STEM* priekšmetu apgūšanas problēmas risināšanai Latvijā veltīta sēde. Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) attīstības direktors *Dr. oec.* Arturs Zeps nolasīja referātu “Rīgas Tehniskās universitātes pieredze *STEM* (*Science, Technology, Engineering and Mathematics*) izglītības veicināšanā”. Sēdes otrajā daļā RTU Tālmācības studijas centra direktors *Dr. phys.* Atis Kapeņnieks iepazīstināja ar referātu no cikla “Latvijas Zinātņu akadēmijas Atzinības raksti”: “Starpdisciplinārs pētījums, kā tradicionālo e-studiju tehnoloģiju transformēt reālā digi-

tālā laikmeta mācību ekosistēmā”. Diskusijā izskanēja vairāki priekšlikumi par padziļinātu matemātikas un fizikas apmācību Latvijas skolās.

21. aprīlī HSZN priekšsēdētājs Guntis Zemītis piedalījās LU Akadēmiskajā bibliotēkā izvietotās izstādes “Ekspozīcija citādība” atklāšanā. Ceļojošā izstāde veltīta eksotisko etnisko grupu izrādēm Centrālajā un Austrumeiropā laikā no 1850. līdz 1939. gadam. Izstādes kuratori: Dagnislavs Demskis un Dominika Čarņeckā no Polijas Zinātņu akadēmijas Arheoloģijas un etnoloģijas institūta. Izstāde tapusi sadarbībā ar LU Latvijas vēstures institūta pētnieci *Dr. hist.* Ilzi Boldāni-Zelenkovu.

LZA Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu nodaļa (ĶBMZN) sēdē, kas tika veltīta LZA konkursa “LZA 2021. gada sasniegumi zinātnē” laureātiem, uzstājās:

1) LZA īstenā locekle *Dr. habil. med.* Ludmila Viksna ar ziņojumu “Ieskats dažādu, ar veselības aprūpi saistītu, faktoru ietekmē uz Covid-19 pacientu ārstēšanas gala rezultātu, tai skaitā mirstību un letalitāti”;

2) LZA īstenais loceklis *Dr. chem.* Kristaps Jaudzems, *Mg. biol.* Anna Kiršteina, *Mg. chem.* Jānis Bogans, *Dr. biol.* Andris Kazāks, LZA īstenais loceklis *Dr. biol.* Kaspars Tārs ar ziņojumu “Izstrādāta metode antigēna struktūras pārbaudei uz vīrusveidīgo daļiņu virsmas vakcīnu formulācijās”;

3) *Dr. chem.* Igors Sokolovs, LZA īstenais loceklis *Dr. chem.* Edgars Sūna ar ziņojumu “Elektrosintēzes metode atrisina zinātnisku problēmu un paver ceļu augstvērtīgu vielu iegūšanai”.

22. aprīlī notika Pasaules Enerģijas padomes LNK sēde, kurā kā padomes locekle piedalījās arī LZA FTZN.

25. aprīlī notika LZA LMZN sēde, kurā *Dr. biol.* Ina Alsiņa ziņoja par lauku skatu

organizēšanu 2022. gadā. Nodaļas priekšsēdētāja *Dr. hab. oec.* Baiba Rivža informēja par *ERANET SUSCROP* projektu, Valsts pētījumu programmas (VPP) projektu *INTERFRAME-LV* un jauno *HORIZON* projektu.

No 27. līdz 29. aprīlim Rēzeknē notika Latgales kongress “Latgaliskuma kods Eiropā: no valodas līdz ekonomikai”, kurā piedalījās arī VPP “Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai” LZA īstenotā projekta “Latvijas valsts un sabiedrības izaicinājumi un to risinājumi starptautiskā kontekstā” (*INTERFRAME-LV*) pētnieki.

INTERFRAME-LV dalībnieki piedalījās visās piecās ekonomikas jomas darba grupās. Vadošā pētniece *Dr. oec.* Elita Jermolajeva vadīja darba grupu “Lauku teritoriju attīstība Latgalē” un uzstājās ar ziņojumu “Viedo ciemu attīstība — Eiropas piemēri un iespējas Latgales reģionā”. Projekta *INTERFRAME-LV* vadītāja Baiba Rivža vadīja diskusiju paneli “Latgales zināšanu ekonomika un eksportspēja” un sniedza ziņojumu “Zināšanu ekonomikas aspekti Latgales reģionā”. Abās aktivitātēs risinātie jautājumi ir cieši saistīti ar *INTERFRAME-LV* pētījumu tēmām un rezultātiem. *INTERFRAME-LV* pētnieki piedalījās arī Latgales kongresa rezolūcijas izstrādāšanā ekonomikas jomā. Zinātnieku referātu tēzes ir publicētas Latgales kongresa informatīvajā izdevumā.

28. aprīlī LZA korespondētājloceklim *Dr. biol.* Uldim Kalneniekam — 65.

Notika HSNZ tematiskā sēde — Latvijas Republikas (LR) neatkarības atjaunošanas 32. gadadienu sagaidot. Sēdē ar ziņojumu “Satversmei 100” uzstājās *Dr. iur.* Ringolds Balodis. Savukārt LZA goda locekle Kārīna Pēterone ziņoja par monogrāfiju “Valstsvīrs. Anatolijs Gorbunovs”.

Maijs

5. maijā LZA HSNZ organizēja tikšanos ar LR aizsardzības ministra padomnieku militārajos jautājumos ģenerālleitnantu (atv.) Raimonu Graubi un NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centra direktoru Jāni Sārtu. Tikšanās bija paredzēta kā atklāta saruna ar LZA locekļiem par Krievijas īstenoto agresiju Ukrainā.

Sarunas sākumā Graube sniedza ieskatu konflikta priekšvēsturē un īsi raksturoja stāvokli Ukrainā pēc vairāk nekā diviem karadarbības mēnešiem.

Abi ievērojamie militārie speciālisti bija vienprātīgi, ka Krievijai līdz šim nav izdevies sasniegt nevienu no izvirzītajiem stratēģiskajiem mērķiem, turklāt tā ir sagrāvusi vairākus sevis uzturētus mītus, kuriem Krievijas vadība pati bija noticējusi, — sagrāvusi mītu par Rietumu vājumu, mītu par Krievijas varenību, mītu par “nacismu” Ukrainā, mītu par Ukrainas nācības neesamību vai, vismaz, sašķeltību.

Runājot par turpmāko notikumu attīstību, speciālisti norādīja, ka kara gaita radikāli nemainīsies arī tad, ja Krievija 9. maijā izsludinās vispārējo mobilizāciju, jo tās labākās un kaujas spējīgākas vienības, ieskaitot Pleskavas divīziju, jau ir smagi cietušas un zaudējumus nav iespējams līdzvērtīgi aizvietot. Krievija šobrīd nav spējīga īstenot uzbrukumu kādai no NATO dalībvalstīm. Abi speciālisti uzsvēra Ukrainas armijas komandsistēmas, kuru varētu raksturot kā horizontālu, pārākumu pār Krievijas armijas vertikālo. Pirmā apgūta NATO speciālistu vadībā un dod iespēju pieņemt lēmumus operatīvi, zemākā, bet karadarbības zonai pietuvinātā līmenī, otrā prasa darbību saskaņošanu ar augstākstāvošo priekšniecību.

Atbildot uz jautājumu, vai Ukraina nepieļāva stratēģisku kļūdu, uzticot Mariopoles aizstāvēšanu vienai no savām labākajām vienībām — brigādei “Azov”, kura tagad ir ielenkta un, visticamāk, ies bojā, Jānis Sārts

salīdzināja šo vienību ar 300 spartiešiem Termopilu aizā — “Azov” kopā ar Ukrainas jūras kājiniekiem piesaistīja lielus pretinieka spēkus, kurus varēja izmantot uzbrukumam Kijivai, un ir nodarījusi smagus zaudējumus ienaidniekam. Ukrainas militārie speciālisti turpina iziet apmācības Rietumu instruktoru vadībā, un to motivācija nav zemāka par “Azov” cīnītāju, kuri, iespējams, neizglābsies, bet kļūs par leģendu.

Abi speciālisti prognozēja Ukrainas uzvaru karā — jautājums tikai, cik drīz un par kādu cenu. Sārts bija optimistiskāks prognozēs, Graube — piesardzīgi optimistisks. Ticams varētu būt 1939.–1940. gada Ziemas kara scenārijs, kad Somija zaudēja daļu teritorijas, bet saglabāja neatkarību un, būtībā, izgāja no kara kā uzvarētāja. Nestie upuri gan ir tik smagi, ka joprojām aktuāls ir jautājums, vai ukraiņu nācija būs gatava uz jebkādiem kompromisiem.

6. maijā LZA goda doktoram *Dr. art. h. c.* Valdim Villerušam — 80.

12. maijā HSNZ priekšsēdētājs Guntis Zemītis piedalījās Eiropas Komisijas (EK) pārstāvniecības Latvijā organizētajā sarunā “Eiropas vērtības un izaicinājumi šodien”. Saruna notika EK visās dalībvalstīs organizēto atklāto diskusiju ar iedzīvotājiem ciklā un tika rīkota, lai stiprinātu saikni ar sabiedrību un uzklausītu klātesošo viedokli par Eiropas Savienības dienaskārtības aktualitātēm un Eiropas nākotni.

Diskusijā piedalījās EK priekšsēdētājas vietiece vērtību un pārredzamības jautājumos Vera Jourova. Sarunu vadīja žurnālists Gundars Rēders.

No 12. līdz 13. maijam LLU Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātē notika 23. starptautiskā zinātniskā konference “Ekonomikas zinātne lauku attīstībai 2022”, kas pulcēja kopā Latvijas, Lietuvas, Polijas, Ungārijas un Nīderlandes zinātniekus, noza-

ru speciālistus un citus interesentus, lai dalītos pieredzē un prezentētu plašākai publikai jaunākos pētījumu rezultātus.

Konferenci atklāja plenārsēde, kurā profesore Baiba Rivža prezentēja valsts pētījumu programmas projekta *INTERFRAME-LV* pētījumu rezultātus, akcentējot projekta galvenos izaicinājumus un rastos risinājumus. Pēc plenārsēdes turpmākais konferences darbs tika organizēts trīs sesijās, kas bija veltītas tematiski saistītiem jautājumiem: ilgtspējīga bioekonomika un aprites ekonomika; lauku attīstība un uzņēmējdarbība; integrēta un ilgtspējīga reģionālā attīstība; jaunas sabiedrības attīstības dimensijas, kurā tika prezentēti projekta *INTERFRAME-LV* pētījumu rezultāti.

13. maijā HSNZ priekšsēdētājs Guntis Zemītis piedalījās Tieslietu ministrijas un valdības izveidotās Padomju Sociālistisko Republiku Savienības (PSRS) okupācijas zaudējumu aprēķināšanas komisijas organizētajā starptautiskajā konferencē “Iedomātā savienība: dezinformācijas loma PSRS un Krievijas politikā”. Konferences mērķis bija analizēt dezinformācijas ietekmi uz sabiedrību pagātnē un mūsdienās, kā arī rast atbildes uz jautājumu, kā mazināt tās ietekmi nākotnē.

Konferencē piedalījās pētnieki, eksperti un politiķi no Latvijas, Lietuvas, Ukrainas, Polijas un Apvienotās Karalistes, uzstājoties ar referātiem un piedaloties paneldiskusijās.

Ministru prezidenta biedrs tieslietu ministrs Jānis Bordāns: “Konferenci plānojam un sākām organizēt vēl pirms Krievijas iebrukuma Ukrainā, taču šobrīd, pēc 24. februāra, šī konference iegūst vēl nopietnāku un principiālāku nozīmi. Jau trešo mēnesi notiek Krievijas militārā agresija Ukrainā. Latvija bija okupēta 50 gadus. Abos traģiskajos notikumos agresora galvenais ideoloģiskais ierocis bija un ir dezinformācija. Tā ir ne mazāk postošs ļaunums, jo dezinformācijas ietekmes mazināšana ir cīņa par patiesību.” Dezinformācija ir viens no Krievijas stratē-

ģisko ieroču veidiem, blakus kodolieročiem, līdz ar to šobrīd, kā vēl nekad, ir svarīgi šo tēmu aktualizēt, lai ierobežotu Krievijas izplatītās dezinformācijas postošo ietekmi, uzsvēra Bordāns.

Konference notika LNB Ziedoņa zālē, vienlaikus tika nodrošināta tiešraide.

16. maijā LZA goda loceklim *Dr. phil.* Andrim Vilkam — 65.

17. maijā Senāta sēdē Baiba Rivža ziņoja par VPP projekta *INTERFRAME-LV* izaicinājumiem un ieguvumiem. Senāts piešķīra Atzinības rakstus LR finanšu ministram Jānim Reiram par valstiski nozīmīgu atbalstu un personīgu ieguldījumu LZA attīstības projektā un LR izglītības un zinātnes ministrei Anitai Muizniecei par atbalstu Zinātņu akadēmijas stratēģiskai izaugsmei. Senāts izvirzīja Baltijas Asamblejas balvai zinātnē Kāriņas Pētersones un Ilzes Būmanes grāmatu “Valstsvīrs. Anatolijs Gorbunovs” (Rīga: Zvaigzne ABC, 2020) un grāmatu *Catalogue of the Riga Jesuit College Book Collection (1583–1621): history and reconstruction of the collection* = Rīgas jezuītu kolēģijas grāmatu krājuma (1583–1621) katalogs: krājuma vēsture un rekonstrukcija (Rīga: LNB, 2021).

18. maijā LZA FTZN piedalījās starptautiskajā konferencē “Kodolenerģija Latvijai”. Konferencē mērķis ir veicināt Latvijas sabiedrības izpratni par kodolenerģijas lomu Latvijas klimata mērķu sasniegšanā un enerģētiskās neatkarības stiprināšanā. Konferencē uzstājās pasaules līmeņa enerģētikas, kodolenerģijas un radiācijas eksperti no Latvijas un ārvalstīm.

19. maijā notika ĶBMZN sēde, kurā uzstājās *Dr. med.* Liene Čupāne ar ziņojumu “Vakcinācijas sasniegumi infekcijas slimību kontrolē”, profesore *Dr. med.* Dace Rezeberga ar ziņojumu “Grūtnieču vakcinācija”,

profesore *Dr. med.* Indra Zeltiņa ar ziņojumu “Vakcinācija visas dzīves garumā” un asociētā profesore *Dr. med.* Dace Zavadska ar ziņojumu “Covid-19 vakcinācija bērniem. Un kā ar vakcināciju turpmāk visiem?”.

Notika FTZN izbraukuma sēde Elektroņikas un datorzinātnes institūtā *DIH-World* “EDI Diena 2022”, kur bija iespēja iepazīties ar *DIH-World* projektu un jaunākajām EDI tehnoloģijām.

22. maijā LZA īstenajai loceklei *Dr. habil. med.* Mārai Pilmanei — 60.

25. maijā LZA īstenajam loceklim *Dr. hab. phys.* Uldim Rogulim — 65.

LZA korespondētājloceklei *Dr. iur.* Ārijai Meikališai — 70.

Zemkopības ministrija, LZA un Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmija (LLMZA) parakstīja līgumu par sadarbību lauksaimniecības un meža nozares attīstības sekmēšanai.

Notika LZA FTZN izbraukuma sēde LU Cietvielu fizikas institūtā (CFI). Ar institūtu iepazīstināja LU CFI jaunais direktors *Dr. phys.* Andris Anspoks. Referātu par LZA 2021. gada labāko zinātnisko sasniegumu teorētiskajā zinātnē “Izskaidrota molibdātu un volframātu lokālās atomārās struktūras ietekme uz to termohromiskām un magnētiskām īpašībām” nolasīja LZA īstenais loceklis *Dr. phys.* Aleksejs Kuzmins. Referātu par LZA 2021. gada labāko zinātnisko sasniegumu lietišķajā zinātnē “Izstrādāts inovatīvs, izcili ātrdarbīgs termo-elektrisks starojuma sensors (TESS)” — LZA īstenais loceklis *Dr. phys.* Mārtiņš Rutkis.

26. maijā LZA īstenajam loceklim *Dr. med.* Aivaram Lejnīkam — 65.

Notika HSN sēde ar nosaukumu “Latviešu valoda. Jāņa Endzelīna 150. dzimšanas

dienu gaidot”. *Dr. philol.* Sarma Kļaviņa uzstājās ar ziņojumu “Jāņa Endzelīna devums pasaules zinātnei un savai tautai”. *Dr. philol.* Sanda Rapa un *Mg. philol.* Anete Ozola iepazīstināja klātesošos ar ziņojumu “Apvidvārdu talka, veltīta Jāņa Endzelīna 150. dzimšanas dienai, un citas ar to saistītas aktualitātes”.

Jūnijs

2. jūnijā LZA īstenajam loceklim *Dr. chem.* Ivaram Kalviņam — 75.

LZA korespondētājloceklim *Dr. habil. math.* Andrejam Reinfeldam — 80.

Notika HSNZ izbraukuma sēde, kas tika organizēta sadarbībā ar LNB. Sēdes sākumā LNB Speciālo krājumu departamenta direktore Dagnija Baltiņa iepazīstināja ar programmu “Latviešu grāmatai 500”. Pēc tam sēdes dalībnieki tika aicināti apmeklēt izstādi “Modināšana. Stāsts par hernhūtiešiem”, ar kuras saturu un būtību klātesošos iepazīstināja LNB vadošais pētnieks LZA korespondētājloceklis *Dr. philol.* Pauls Daija. Sēdes otrajā daļā notika diskusija par sadarbību ar LZA latviešu grāmatas piecimsitgades zīmē.

Abas puses bija vienisprātis, ka sadarbībai starp LNB un LZA HSNZ nākotnē jābūt vēl ciešākai un LZA HSNZ izbraukuma sēdēm LNB jāklūst par tradīciju.

Sēdes dalībnieki atzina, ka tādi lieli kultūrvēsturiski notikumi kā latviešu grāmatas piecimsitgade paver iespējas dažādu projektu realizācijai un šādi kopīgi pasākumi saved kopā dažādu zinātņu nozaru pārstāvjus, dodot iespēju apmainīties ar idejām par turpmāku sadarbību. Tāpat abas puses bija vienisprātis, ka gan LZA, gan LNB ir kopīga misija — veicināt sabiedrības informētību un izpratni par Latvijas kultūras mantojuma nozīmīgumu un tā izpētes nepieciešamību.

3. jūnijā LZA korespondētājlocekli *Dr. habil. philol.* Benitai Laumanei — 85.

Notika LLMZA 30 gadu darba jubilejas kopsapulce — forums “Zinātnes loma lauksaimniecības un meža nozares attīstībā”, piedaloties arī projekta *INETRFRAME-LV* dalībniekiem — LLU un LZA pētniekiem. LZA vārdā LLMZA uzrunāja LZA HSNZ priekšsēdētājs Guntis Zemītis, uzsverot abu zinātnisko institūciju partnerību un kopīgos darbus Latvijas ekonomikas vienas no balstnozāres — lauksaimniecības un mežsaimniecības — nodrošināšanā ar zinātnes resursiem, tostarp LZA tās ģenerālsekretāres Baibas Rivžas personā ir vadījusi projektu *INETRFRAME-LV*. Forumā pirmoreiz tika prezentēta *INETRFRAME-LV* monogrāfija “Latvijas spēks ilgi pastāvēt” un tās tulkojums angļu valodā — *The Strength of Latvia for the Long-term Development*, kas ir autoru kolektīva darbs Rivžas redakcijā.

8. jūnijā LZA ārzemju loceklim *Dr. Anto* Leikolam — 85.

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā (RTA) notika Latgales forums. Forumu atklāja RTA rektore profesore *Dr. oec.* Iveta Miete, uzsverot zinātnisko pētījumu nozīmi un to potenciālo praktisko lietojumu. Par projekta *INTERFRAME-LV* gaitu un galvenajiem rezultātiem informēja Baiba Rivža, viņa arī iepazīstināja ar projekta grāmatu “Latvijas spēks ilgi pastāvēt”. Par zināšanu ekonomikas teoriju un praksi pasaules un Latvijas kontekstā stāstīja RTA Ekonomikas un pārvaldības fakultātes dekāne profesore *Dr. oec.* Iluta Arbidāne. Ar pieredzi teorētisko zināšanu izmantojumā lauksaimnieciskajā ražošanā dalījās biedrības “Latgales ražojošo lauksaimnieku apvienība” valdes priekšsēdētājs zemnieku saimniecības “Zelmeņi” īpašnieks Aivars Bernāns no Rēzeknes novada Lendžu pagasta. Par profesionālās izglītības iespējām darbaspēka

kvalitātes uzlabošanā informēja Malnavas koledžas direktore Sandra Ežmale.

12. jūnijā LZA korespondētājloceklim *Dr. philol.* Sandim Laimem — 40.

13. jūnijā LZA īstenajam loceklim *Dr. habil. hist.* Andrejam Vaskam — 75.

LZA korespondētājloceklim *Dr. habil. silv.* Pēterim Zālītim — 85.

14. jūnijā LZA īstenajam loceklim *Dr. sc. ing.* Janim Ločam — 40.

LZA korespondētājloceklim *Dr. psych.* Ivaram Austeram — 55.

LZA goda doktorei *Dr. chem.* Ērikai Bizdēnai — 80.

Kurzemes forumā Liepājas Universitātē tika prezentēti VPP projekta *INTERFRAME-LV* rezultāti un monogrāfija. Projekta vadītāja Baiba Rivža uzstājās ar referātu "Projekta *INTERFRAME-LV* gaita un galvenie secinājumi".

15. jūnijā LZA ārzemju loceklim *Dr.* Oskaram Fejam — 80.

18. jūnijā LZA korespondētājloceklim *Dr. sc. ing.* Sandrai Muižniecei-Brasavai — 45.

19. jūnijā LZA īstenajam loceklim *Dr. habil. phys.* Jānim Grundspenķim — 80.

LZA īstenajam loceklim *Dr. habil. phys.* Jurijam Dehtjaram — 75.

20. jūnijā LZA goda doktoram *Dr. sc. ing.* Aivaram Lagzdiņam — 85.

21. jūnijā LR valdība atbalstīja IZM ierosinājumu par Ministru kabineta Atzinības

raksta piešķiršanu Latviešu valodas aģentūras direktoram *Dr. habil. philol.* Jānim Valdmanim, sakot paldies par nozīmīgu ieguldījumu valsts valodas politikas jomas attīstībā, nodrošinot ilgtspējīgu Latviešu valodas aģentūras darbību un popularizējot latviešu valodu ārzemēs. Jānis Valdmanis Latviešu valodas aģentūru vada kopš 2004. gada, viņš ir arī LU profesors un LZA korespondētājloceklis.

22. jūnijā LZA ārzemju loceklim *Dr. med.* Bertramam Zariņam — 80.

LZA ārzemju loceklim *Dr. phys.* Aleksandram Luščikam — 70.

23. jūnijā LZA goda loceklim Gunāram Krollim — 90.

26. jūnijā LZA korespondētājloceklim Dainim Edgaram Ruņģim — 50.

27. jūnijā LZA īstenajam loceklim *Dr. habil. hist.* Andrim Caunem — 85.

LZA īstenajai loceklei *Dr. sc. ing.* Dagnijai Ločai — 40.

28. jūnijā LZA korespondētājloceklim *Dr. med.* Dainim Krieviņam — 55.

29. jūnijā LZA īstenajam loceklim *Dr. habil. biol.* Īzakam Rašalam — 75.

Noritēja Vidzemes forums VPP "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai" projektā "*INTERFRAME-LV* — Latvijas valsts un sabiedrības izaicinājumi". Forumā Vidzemes Augstskolas Inženierzinātņu fakultātes dekāns *Dr. sc. ing.* Alvis Sokolovs klātesošos iepazīstināja ar Vidzemes Augstskolas viedokli par digitalizācijas ienākšanu akadēmiskajā vidē. Par projekta *INTERFRAME-LV* gaitu un galvenajiem rezultātiem informēja Baiba Rivža.

Valmieras novada pašvaldības izpilddirektora vietniece un Valmieras novada Attīstības pārvaldes vadītāja Evija Nagle kopā ar Informācijas tehnoloģiju centra vadītāju Edgaru Martinsonu foruma dalībniekus iepazīstināja ar jaunākajiem uzlabojumiem pakalpojumu nodrošināšanā pašvaldības uzņēmējiem un iedzīvotājiem.

Savukārt Valmieras Attīstības aģentūras locekle un biedrības "Latvijas Digitālais akcelators" valdes locekle Līga Vecā informēja par jaunākajiem piedāvājumiem uzņēmējiem uzņēmumu tehnoloģiskajai pilnveidei un attīstībai.

30. jūnijā LZA norisinājās V Starptautiskais Ekonomikas forums "Krīze kā stimuls izmaiņām. Cilvēks. Daba. Uzņēmējdarbība". Forumā pirmajā sekcijā "Cilvēks, daba, uz-

ņēmējdarbība: projekta "INTERFRAME-LV" kontekstā" LZA ģenerālsekretāres Baibas Rivžas vadībā tika noslēgts viņas vadītais LZA projekts "Latvijas valsts un sabiedrības izaicinājumi un to risinājumi starptautiskā kontekstā" (INTERFRAME-LV) VPP "Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai". Notika arī projektā sagatavotās monogrāfijas latviešu un angļu valodā "Latvijas spēks ilgi pastāvēt = *The Strength of Latvia for the Long-term Development*" atvēršana.

Forumā tika organizēta projekta INTERFRAME-LV sesija, kurā uzstājās 20 pētnieki. Gan projektā, gan monogrāfijā ir daudzi zinātniskajos pētījumos rasti un izvirzīti risinājumi, secinājumi un ieteikumi mūsdienu izaicinājumu un krīžu pārvarēšanai.

Sagatavoja **Vera Hohlova**